

בית מדרן

לע"נ מרן רבינו עובדיה יוסף זצ"ל

ערש"ק
י"ט שבט תש"פ
פרשת יתרו
מפטי ירין: בשנת מות (ישעיה ו')

עלון מס' 242

העיר	הדלקת נרות שבת	צאת השבת	רבינו תם
ירושלים	17:09	18:01	18:39
תל אביב	17:06	17:58	18:35
חיפה	17:07	17:58	18:35
באר שבע	17:09	18:01	18:38

אין לקרוא בעלון בשעת התפילה

הרב המקדים: הרה"ג רבי יחזקאל סיטון שליט"א ראש ישיבת "משכן חיים"

שיעורו השבועי

של מרן הראש"ל הרה"ר לישראל אב"ד בביה"ד העליון הגאון הגדול רבי יצחק יוסף שליט"א נשיא מועצת הרבנות הראשית לישראל

כותב השיעור: הרב דביר פרץ שליט"א עורך השיעור: הגאון רבי יצחק לוי שליט"א רב העיר נשר | וחבר מועצת הרבנות הראשית לישראל

הלכות ברכות

משמעות יום ט"ו בשבט. החשיבות ללמוד הלכות ברכות. דין קדימת מין שבעה. ברכת מעין שלש מדאורייתא או מדרבנן, ומאי נפקא מינה. דין המסופק אם בירך מעין שלש. מתי עבדינן ספק ספיקא בברכות. שיעור קביעות סעודה. ברכת לישב בסוכה על פת הבאה בכיסנין

ט"ו בשבט הגיע

א. שנינו במשנה בתחילת מסכת ראש השנה (ב): ארבעה ראשי שנים הם, באחד בניסן ראש השנה למלכים ולרגלים, באחד באלול ראש השנה למעשר בהמה, באחד בתשרי ראש השנה לשנים, ולשמיטין, וליובלות, לנטיעה, ולירקות, באחד בשבט ראש השנה לאילן, כדברי בית שמאי, בית הלל אומרים בחמשה עשר בו. וידוע שהלכה כבית הלל, שט"ו בשבט הוא נקבע לראש השנה לאילנות, הואיל שעד חודש שבט יצאו רוב גשמי אותה שנה, ומתחיל השרף לעלות באילן.

אימתי יום הדין לאילנות

ב. לענין מה אמרו שיום ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות? בספר "אדני פז" (סי' קלא ס"ה, ד"א ע"ד) - היה גאון אשכנזי מלפני כשלוש מאות שנה - כתב דבר פלא, שיום זה דנים את פירות האילן. אבל במחילה מכבוד תורתו הרי במשנה במסכת ראש השנה (טז). אמרו שבעצרת נידונים על פירות האילן, ואם כן מניין לנו לומר שיש עוד יום שדנים בו את הפירות. אלא ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות לענין תרומות ומעשרות ולענין ערלה, וכפי שהסברנו בשנים הקודמות [א.ה. ראה בהרחבה בספר "השיעור השבועי תשע"ח" פרשת בשלח, אשר בס"ד בימים אלה עומד על מכבש הדפוס].

שמחה בט"ו בשבט

ג. בתלמוד ובדברי הגאונים לא נזכר כלל שיום ט"ו בשבט הוא יום מיוחד, אלא רק לענין תרומות ומעשרות וערלה, וכנ"ל. אבל המורכ"י (ראש השנה סימן תשא) כתב שאין להתענות בט"ו בשבט, שלא מצאנו תענית בראש השנה, ומכיון שבמשנה בשאר ראשי שנים - בא' בניסן וא' באלול וא' בתשרי - שהרי הם חלים בראש חודש, הוא הדין

1 היה מגדולי הראשונים, נולד לפני כ-770 שנה, היה נשוי לבתו של רבינו יחיאל מפריס מבעלי התוספות, ונהרג על קידוש ה' עם אשתו וחמשת ילדיו. זה היה בגרמניה, כבר אז הייתה שם אנטישמיות.

שאינו מתענים בט"ו בשבט. ובספר מועדים בהלכה של הרב זוין (מהדורת תש"ע עמ' רעו) האריך להסביר את המקור לזה, שט"ו בשבט הוא יום חג. וכן פסק מרן השלחן ערוך בהלכות נפילת אפים (סימן קלא סעיף ו) שלא אומרים וידוי בט"ו בשבט, וכן פסק עוד בהלכות תענית (סימן תקעב סעיף ג) שלא גוזרים תענית בט"ו בשבט, שיש בו קצת שמחה. יש מקום לפרש שאין גוזרים תענית צבור בט"ו בשבט, אבל מותר להתענות תענית יחיד, אבל למעשה נוהגים שלא להתענות גם תענית יחיד, ולכן חתן שמתחתן במוצאי ט"ו בשבט לא יתענה. ובלאו הכי מנהג הספרדים שלא מתענים ביום החתונה, מרן זצ"ל היה ממליץ ללמוד כל היום בתענית דיבור, וזה שווה פי אלף מתענית אכילה, ובפרט שאם יתענה בלילה יהיה עיף עם כאב ראש.

סדר ט"ו בשבט

ד. בספר תיקון יששכר (בדף לא ע"ב) - היה בדורו של מרן הבית יוסף לפני כ-450 שנה - כתב, שנהגו בט"ו בשבט לעטר את השלחן בכל פירות האילן, ובמיוחד מפירות שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל. והעתיקו דבריו המגן אברהם (סימן קלא סקט"ז), והפרי חדש (סימן קלא ס"ו), ועוד. יש ספר "פרי עץ הדר" שערך סדר לימוד לומר על כל פרי בט"ו בשבט, אך מרן זצ"ל לא נהג בזה, זה מיועד לאנשים שלא טרודים בלימוד יומם ולילה. כבר לפני חמישים או ששים שנה מרן זצ"ל היה יושב איתנו בט"ו בשבט סביב השלחן עם הפירות, והיה שואל אותנו שאלות מעניינות בהלכות ברכות, וכך צריך לנהוג כל אחד, "להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו" (אסתר א, כב). אדם צריך להתכונן וללמוד הלכות ברכות מתוך ספר חזון עובדיה או ילקוט יוסף, לא ילמד רק "מותור" "אסור", אלא ילמוד גם את המקורות, וכשמוגיעים בני המשפחה, הבנים החתנים והנכדים, יעשה להם שיעור בהלכה וישאל אותם שאלות ויחוק אותם בלימוד הלכות ברכות.

לימוד הלכות ברכות

ה. מי שטעה ובירך "בורא פרי האדמה" על פרי העץ, יצא ידי חובה, וכן אם בירך "שהכל נהיה בדברו", על הכל

השבוע זכות עלון "בית מרן" מוקדש ל:

אלמוג בן אירית
להזרה בתשובה

לכל המעונין שכות עלון "בית מרן" יוקדש עבורו להצילה ולרומא שליטה או להבדיל לעילוי נשמת חייג: 5290*

"עשה לך רב והסתלק מהספק" בכל שאלה, בהלכה, בהנהגה, בשלום בית ובחינוך ילדים עשרות רבני אגודת 'בית מרן' נמצאים פה בשבילך!

24 שעות ביממה ברצף

למענה הלכתי מהיר לסי דרכו של מורנו ורבינו מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף זצוק"ל

5293 * שלוחה 1

תוכן העניינים:

- עמ' 4-1 השיעור השבועי**
מורנו ורבינו רבי יצחק יוסף שליט"א
- עמ' 5 פרשת יתרו**
הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א
- עמ' 5 בעקבות רבותינו**
הגאון הצדיק רבי שבתי אטון זצוק"ל
- עמ' 6 מאור ישראל**
הרה"ג רבי ישראל לורי שליט"א
- עמ' 6 אקטואליה בהלכה**
הרב אברהם דניאל שליט"א
- עמ' 7 לחיות עם האמונה**
הרה"ג רבי י. ישראל לוגאסי שליט"א
- עמ' 7 אתגרים בחינוך**
הרב אברהם ברזילאי שליט"א

לעילוי נשמת הרב בן ציון בן אביגיל זצ"ל. לע"נ אברהם בן רבקה הומיון ז"ל

אם אמר שהכל יצא (ברכות מ). אבל לכתחילה צריך לברך על כל דבר את הברכה המיוחדת לו, וכתב האבודרהם (ריש הלכות ברכות) שמה שאמרו (בברכות לה) שכל הנהגה מן העולם הזה בלא ברכה מעל, פירושו שלא בירך את הברכה המיוחדת לאותו דבר. לכן צריך לשנן טוב את הלכות ברכות. בגמרא מסכת בבא קמא (ל) אמר רב יהודה האי מאן דבעי למהוי חסידא, לקיים מילי דנויקין, רבא אמר מילי דאבות, ואמרי לה מילי דברכות. יש מפרשים מילי דברכות הכוונה לתפלה, כמו שאמרו (בברכות ל) על חסידים הראשונים שהיו שוהים ומתפללים, אבל רבינו חננאל (שם) פירש כפשוטו, שצריך להיות בקי בהלכות ברכות. לפני כשלושים שנה כשהוצאנו את הספר ילקוט יוסף על הלכות ברכות, הבאתי אותו לחכם בן ציון אבא שאול זצ"ל, כמו כל ספר שהוצאנו שהיינו מקפידים להביא לו, והוא אמר: אני לא יודע אם יש מישהו בדורנו שידוע טוב הלכות ברכות, מפני שהן הלכות מסובכות.

פירות שנשתבחה בהם הארץ

ו. בגמרא מסכת כתובות (ק"א סע"ב) העיד רבה בר בר חנה שראה בעיניו את מה שכתוב בתורה "ארץ זבת חלב ודבש", מהתאנים נוסף דבש לאדמה, וכיון שהדבש הוא כמו חומר כימי לזיבול האדמה, צמחו עשבים טובים, והעצים אכלו מהם ונטפו מהעצים חלב, והיה נחל של דבש וחלב באורך עצום של עשרים ושתים פרסאות. עוד מסופר שם (ק"ב) שרבי מאיר ורבי שמעון וחרביהם נכנסו לבעל בית אחד והביא להם אפרסק גדול, ומרוב שהיה גדול ועסיסי, כמו אבטיח... אכלו ממנו וגם נשתייר. ועוד מסופר שם על כך שאשכול ענבים בכרם היה נראה מרחוק כמו ראשי בקר, מרוב גודלם של הפירות. מרוב היין שהיה בארץ ישראל, נאמר (בראשית מט, יא) "כבס ביין לבושו". היום אין את השפעה הזו, אבל ההלכה לא משתנית, וכך שפירות שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל הם חשובים יש נפקא מינה להלכה.

מתי להקדים מין שבעה

ז. לפיכך, אם יש לפניו פירות משבעת המינים, ופירות שאינם משבעת המינים שברכותיהם שוות, כגון רימונים וצימוקים ותפוזים וקלמנטניות, יש להקדים את שבעת המינים ולברך עליהם, וגם בתוך שבעת המינים יש דין קדימה לפי סדר הפסוק. אבל אם יש לפניו פירות שבעת המינים וירקות שברכתם בורא פרי האדמה, כמו אבטיח ובמבה, כיון שאין ברכתם שווה, איזה מהם שירצה יקדים. וכן פסק מרן השלחן ערוך (סימן ר"א סע"ף א) בסתם.²

הסוברים שברכת מעין שלש דאורייתא

ח. למדנו בשיעורים הקודמים שכל הברכות מדרבנן, מלבד ברכת המזון. ובשיעור הקודם הארכנו שיש שש נפקא מינה אם ברכת התורה מדאורייתא או מדרבנן, ולהלכה גם ברכות התורה מדרבנן, ונחלקו הפוסקים אם ברכת מעין שלש היא מדאורייתא או מדרבנן. במשנה בסוף פרק כיצד מברכין (ברכות מד): אכל ענבים ותאנים ורימונים - לאו דוקא אכל את כולם אלא אכל כזית מאחד מהם - לדעת רבן גמליאל מברך אחריהם שלש ברכות, כלומר ברכת המזון, וחכמים אומרים ברכה אחת מעין שלש. על כל הפירות מברכים ברכה אחרונה בורא נפשות, אבל על שבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, תיקנו לברך מעין שלש "על העץ ועל פרי העץ". לדעת השאלתות דרב אחאי גאון (יתרו שאילתא ג) ברכת מעין שלש היא מדאורייתא, וכן דעת בה"ג - בעל הלכות גדולות (פ"ז דברכות ד"י סע"ד) - הספר הראשון שנדפס אחר התלמוד, והביאו הסמ"ג (עשין כו, דק"ג ע"ג), וכן דעת רבינו יונה (ר"פ כיצד מברכין ד"ה קדש הלולים), והרשב"א (ברכות לה, ד"ה הכי), והריטב"א (הל' ברכות פ"ה ה"ט), והמאירי והרא"י (ס"פ כיצד מברכין), והחיון (מצוה תל), והארחות חיים (הל' ברכות אות נב), והכלבו (ס"ס כד), והרא"ש (פ"ו דברכות סימן טז), ובנו הטור (ס"ס רט), ועוד, יש למעלה מעשרים ראשונים הסוברים שברכת מעין שלש מדאורייתא.

הסוברים שמעין שלש מדרבנן

ט. לעומתם דעת ששה ראשונים שברכת מעין שלש מדרבנן, בראשם רבינו 2 אמנם מרן הביא בשם יש אומרים שאם אין ברכותיהם שוות יקדים החביב, אבל כלל בדינו "סתם ויש הלכה כסתם", ומרן כתב בסתם שאיזה מהם שירצה יקדים ואפילו אינו חביב. יש כמה אחרונים שרוצים תמיד לחוש לדעת היש אומרים, אולם מרן החיד"א בברכי יוסף (או"ח סימן סא בשו"י ברכה סק"ב) כתב בשם גדולי האחרונים, שמרן עצמו אמר שדעתו כהסתם. אם היה צריך לחוש ליש אומרים, כביכול מרן הסתה אותנו, והיה צריך לומר שלכתחילה יש לחוש ליש אומרים. גם הרמ"ע מפאנו (סימן צז) כתב, שמרן לא כתב את סברת היש מי שאומר אלא כדי לחלוק כבוד לבעליה, במקום שרבים וטובים סוברים כמותה ומקצת קהילות נוהגים כן, ולא כדי לחוש לאותה סברא. מי שרוצה לחוש ליש אומרים אין בכך איסור, אבל כששואלים אותך תאמר את ההלכה כדעת הסתם.

הרמב"ם, כן מוכח ממה שכתב (פ"א מהלכות ברכות ה"א, ב): מצות עשה מן התורה לברך אחר אכילת מזון, שנאמר ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך, ומדברי סופרים לברך על כל מאכל תחלה ואחר כך יהנה ממנו וכו', וכן מדברי סופרים לברך אחר כל מה שיאכל וכל מה שישתה. עד כאן לשונו. ועוד כתב (פ"ח מהל' ברכות ה"ב): כל הברכות האלו אם נסתפק לו בהן אם בירך או לא בירך אינו חוזר ומברך לא בתחלה ולא בסוף, מפני שהן מדברי סופרים. וכן דעת הסמ"ג (עשין כו, דק"ג ע"ג), והגהות מימוניות (פ"ח מהלכות ברכות אות ז), ותלמיד רבינו יונה (ס"פ כיצד מברכין), ועוד. ובספר האגודה (פ"ז דברכות סימן קפח) ועוד נראה שמסתפקים בזה. ומרן בשלחן ערוך (סימן רט סע"ף ג) הלך בעקבות הרמב"ם והעתיקו להלכה בזה הלשון: כל הברכות אם נסתפק אם בירך או לא, אינו מברך לא בתחילה ולא בסוף, חוץ מברכת המזון מפני שהיא של תורה. ומבואר שברכת המזון בלבד היא מן התורה, מה שאין כן שאר ברכות ומכללן ברכת מעין שלש מדרבנן.

מאי נפקא מינה

י. יש כמה נפקא מינה בשאלה אם ברכת מעין שלש מדאורייתא או מדרבנן. א. כשמברכים ברכת מעין שלש, אם צריך לשבת כמו בברכת המזון, או לא. ב. היוצא לחוץ, אם צריך לחזור למקומו ולברך, או לא. ג. ספק בירך ספק לא בירך, אם יחזור לברך. ד. אם באמצע הברכה יפסיק לקדיש וקדושה, או לא. ה. בברכת המזון יש ענין ללבוש כובע וחליפה, ויש לדון אם גם במעין שלש יש ענין, או לא. ו. אכל ענבים או צימוקים ונצרך לנקביו, אם יקדים ברכת אשר יצר או ברכת מעין שלש, ובה יש לדון גם מצד תדיר שאינו תדיר.

ראיות הפרי חדש

יא. הפרי חדש⁵ (סימן רט) מחזק את דברי מרן הבית יוסף, שברכת מעין שלש מדרבנן, ומביא ראייה מהמשנה בברכות (כ סע"ב) בעל קרי חייב בקריאת שמע, וכן מברך ברכת המזון לאחריו, אבל אינו מברך לפניו. ובגמרא (כא). מבואר שקורא קריאת שמע ומברך ברכת המזון מפני שהן מן התורה, ואילו ברכת מעין שלש היתה מן התורה היו צריכים לומר שבעל קרי יברך גם מעין שלש, משמע שברכת מעין שלש מדרבנן. הפרי חדש מביא עוד ראייה מהמשנה בברכות (מד). אכל ענבים ותאנים ורימונים מברך אחריהם שלש ברכות, דברי רבן גמליאל, וחכמים אומרים ברכה אחת מעין שלש. והגמרא (שם) הסבירה את טעמו של רבן גמליאל, שנאמר: ארץ חטה ושעורה וגו', ונאמר: ארץ אשר לא במסכנת תאכל בה לחם וגו', ונאמר: ואכלת ושבעת וברכת את ה' אלהיך, והפסוק "וברכת" חוזר גם על שבעת המינים וגם על לחם. אבל לרבנן "ארץ" של הפסוק: ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם, הפסיק הענין, ולכן הפסוק ואכלת ושבעת וברכת חוזר רק על לחם. והלכה כדעת חכמים. מוכיח הפרי חדש, מהיכא תיתי שברכת מעין שלש היא מהתורה, רק ברכת המזון מצינו שהיא מהתורה. ועוד שאם הברכה על כל שבעת המינים היא מהתורה, מדוע לא תיקנו לברך ברכת המזון, אלא ודאי שהיא מדרבנן.

המחלוקת על אכל ושבע

יב. כאמור, יש למעלה מעשרים ראשונים הסוברים שברכת מעין שלש היא מדאורייתא, אבל צריך לשים לב שגם לשיטתם זה דוקא כשאכל משבעת המינים ושבע, אבל אם אכל כזית ולא שבע כולם מודים שמעין שלש מדרבנן, כי הם סוברים שמעין שלש נלמד מהפסוק "ואכלת ושבעת וברכת". כך מפורש בספר

3 ראש המקובלים חכם אפרים הכהן זצ"ל - אביו של יבדל לחיים טובים מורנו חכם שלום כהן נשיא מועצת החכמים - שאל את מרן זצ"ל, אם באמצע ברכת המזון נכנס חכם, האם צריך לעמוד בפניו או לא, ומה הדין בברכת מעין שלש. וזה מובא בהליכות עולם (ח"ב עמ' נט).

4 מרן זצ"ל היה מקפיד לשים כובע בברכת המזון, אפילו בלי המעיל, ורק בוקנותו היה קשה לו להקפיד בזה. בחורי ישיבות מקפידים מאוד ללבוש כובע וחליפה בשעת התפלה, יותר מבעלי בתים. יש ישיבות, בעיקר ישיבות קטנות, שמקפידים להתפלל גם תפלת שחרית עם כובע, יחד עם התפילין. לפעמים זה מפריע ובמקום לכוין בתפלה, מכיון שהכובע לא יפול... עדיף לשים טלית על הראש, כמו שכתב מרן השלחן ערוך (סימן ח סע"ף ב), אבל גם זה לא חובה, מרן זצ"ל לא היה מקפיד לשים טלית על הראש, גם לא בתפלת עמידה, או בגלל שהטלית היתה מפריעה לו לכוין, או בגלל שמרן השלחן ערוך כתב שזו מידת חסידות, ומרן זצ"ל היה רוצה להראות את ההלכה כפי עיקר הדין, כי אנשים היו לומדים ממעשיו את ההלכה. אין ספק שבמנחתה וערבות יש להם לשים כובע וחליפה, אבל לפעמים ראש הישיבה מתעקש שישומו כובע גם בשחרית, הבחורים צריכים לדעת לשמוע לראש הישיבה שלהם, מי ששומע לראש הישיבה ישמע אחר כך לאשתו ולא יהיו להם בעיות בשלום בית...

5 הפרי חדש היה רבה של ירושלים לפני כ-300 שנה, ומחשיבים מאוד את דעתו, אמנם הוא הרבה לחלוק על ראשונים ועל מרן הבית יוסף, ולכן רבני אלכסנדריא שבמצרים עשו חרם על ספרו, כי לפני כן העולם היה מסודר, כולם נהגו כמו שפסק מרן הבית יוסף. פתאום בא והפך הקערה על פיה. כשעברו חמישים שנה מהחרם שאלו את רבי אברהם הלוי בעל הגינת ורדים האם החרם על הפרי חדש עדיין קיים, וענה להם שאפשר לחזיר את החרם, וביובל יצא, כיון שעברו חמישים שנה נגמר החרם. הספר פרי חדש הוא אחד מספרי היסוד בהלכה, בפרט בהלכות פסח.

6 היום ביטלו את התקנה הזו, וגם טמא בטומאת הגוף מברך את כל הברכות.

החינוך (מצוה תל), וכן כתבו הפרי מגדים (סי' רח"ט ס"ק א) והח"י אדם (ח"א כלל ט), וכך מוכיחים מהרא"ש (פרק כיצד מברכין סי' טו) שמסתפק אם האוכל דבר שבברכתו נפשות צריך לאכול שיעור או לא, אולי דוקא במעין שלש צריך שיעור, כי צריך שביעה, מפני שנאמר עליו "ואכלת ושבעת וברכת". מעניין שהחזו"ן איש (סי' לד ס"ק ה) צידד שבברכת מעין שלוש לדעת הסוברים שהיא מהתורה, אין צורך שיאכל כדי שביעה, ולא כדעת האחרונים שכתבו שצריך שישבע, ולמעשה הניח בצריך עיון. אבל נראה יותר כדברי האחרונים, שהרי לא תהיה ברכת מעין שלוש חמורה מברכת המזון. ובהמשך נבאר שעל פי הבנה זו יש ליישב כמה דברים.

המסופק אם בירך מעין שלש

יג. המסופק אם בירך מעין שלש על שבעת המינים או לא, להלכה לא חוזר, כדעת מרן השלחן ערוך, אבל כתבו הטורי זהב (סימן רט ס"ק א), האליה רבה (סימן רט ס"ק ד), החיד"א (בש"י ברכה סימן רט), החסד לאלפים (סימן רט סעיף ה), ערוך השלחן (סי' ט) והמשנה ברורה (סימן רט ס"ק י), שמהיות טוב יאכל עוד כזית ויברך מעין שלש, לחוש לרוב הפוסקים הסוברים שברכת מעין שלש מדאורייתא. ועל פי האמור צריך לומר שהם דיברו באופן שאכל ושבע, כי אם לא שבע כולם מודים שברכת מעין שלש מדרבנן. מה עם ברכה ראשונה? כתבנו בילקוט יוסף (סימן רח סעיף א) שיהרהר ברכה ראשונה בלבד. יש דיון דומה לזה, לגבי המסופק אם בירך ברכת המזון או לא, שביארנו בשיעורים הקודמים על פי דברי הירושלמי מסכת ברכות (בדף הראשון בעמוד השני), שאם נסתפק אם בירך ברכת המזון, צריך לברך מפני שנאמר ואכלת ושבעת וברכת, וספק דאורייתא לחומרא. וכך ההלכה גם לאשכנזים. בא המשנה ברורה (סימן קפ"ד ס"ק י"ג) וכתב בשם הח"י אדם (כלל מז סעיף ג), שאפילו אם אכל רק כזית פת ונסתפק, אם יכול להחמיר על עצמו יאכל עוד כזית לחם ואז ודאי חייב לברך ברכת המזון. וכתב שיברך גם ברכת המוציא על אותו כזית, כיון שכבר גמר אכילתו והסיח דעתו - שר שירים או דיבר בטלפון. ויתכן שאם לא שמר את ידיו יטול ידים שוב בברכה. ולכן אף על פי שכתבנו בילקוט יוסף שיהרהר ברכת ברכה ראשונה, אבל אחר שנים שראינו דברי הח"י אדם, אם כן אין מה להסתפק ולברך בהרהור, הלא קיימא לן הרהור לאו כדיבור דמי, נכון שדעת הרמב"ם (פ"א מהלכות ברכות הלכה ז) והסמ"ג (ענין כז) והרי"א (ברכות טו). שהרהור כדיבור דמי, אבל להלכה הרהור לאו כדיבור, ועדיף לברך בפה. לכן להלכה המסופק אם בירך מעין שלש לא חוזר, ומהיות טוב יאכל עוד כזית ויברך עליו ברכת מעין שלוש, וכיון שהסיח דעתו וחשב שגמר לאכול, יברך עליו גם ברכה ראשונה.

ספק ספיקא בברכות

יד. נחלקו הפוסקים מהו שיעור כזית, לדעת הר"ף והרמב"ם (ע' בשו"ת יחיה דעת ח"א סימן טז ד"ה אולם) - שני עמודי הוראה - שיעור כזית הוא 6 דרהם - כ-18 גרם, ולדעת התוספות (חולין קג) שיעור כזית הוא 9 דרהם - כ-27 גרם, והלכה כתוספות, בין לענין ברכת מעין שלש ונפשות ובין לענין ברכת המזון, כי ספק ברכות להקל. עוד נחלקו הפוסקים אם האוכל בריה שלימה חייב לברך ברכה אחרונה או לא, בירושלמי (פ"ו דברכות ה"א) מבואר להדיא שהאוכל בריה כגון ענב אחד צריך לברך ברכה אחרונה, וכן פסקו התשב"ץ (קטן סימן שכב ד"ה ועל היין), ועוד. אולם הרשב"א (ברכות לט. ד"ה ההוא) הוכיח שהתלמוד שלנו חולק על הירושלמי, וכן דעת הר"ף (ע' ע"ב מדפי הר"ף) והרמב"ם (פ"ג מהלכות ברכות ה"ב), וגם הטור והשלחן ערוך (סימן רי סעיף א) פסקו שהאוכל כזית מברך ברכה אחרונה, ומרן הביא בשם "יש שנסתפקו" אם לברך על בריה שאין בה כזית, והלכה כסתם שאין לברך עד שיאכל כזית. לכן לכתחילה אדם שאוכל פחות מכזית לא יאכל ענב שלם, אלא ישבור אותו לשנים, המחמיר תבוא עליו ברכה. והנה מי שאכל 18 גרם ענבים שלמים יש לו ספק ספיקא, שמא זהו שיעור כזית, ושמא יש לברך על בריה שלימה ברכה אחרונה, וכן המסופק אם אכל 18 גרם או 27 גרם יש לו ספק ספיקא, שמא 18 גרם הוא שיעור כזית, ושמא אכל 27 גרם, אף על פי כן הביא המשנה ברורה (סימן רטו ס"ק כ) בשם הח"י אדם (כלל ה סעיף ו) והפרי מגדים (בפתחה להלכות ברכות) דלא עבדינן ספק ספיקא בברכות, וגם בזה יש לומר ספק ברכות להקל. וכן העתיקו כל האחרונים, וכך פסק מרן זצ"ל (בשו"ת יחיה דעת ח"א סימן כא, עמ' צו בהערות).

ספק ספיקא כשי"א שהמצוה מהתורה

טו. לפני שנים הקשנו קושיא חזקה בספר (ילקוט יוסף ברכות מהדורת תשס"ז עמ' קנד), ונדחקנו לתרץ, מדוע אמרו האחרונים על ברכת מעין שלש שלא עושים בה ספק ספיקא, הלא דעת למעלה מעשרים ראשונים שברכת מעין שלש היא מדאורייתא, וכלל בדינו שעושים ספק ספיקא בברכה שיש אומרים שהיא מדאורייתא. דוגמא

לדבר, ידוע שאדם שלא ספר ספירת העומר לילה ויום לא יכול להמשיך לספור בברכה, ואם הוא מסופק אם אתמול בירך, כתב התרומת הדשן (סימן לו) - נולד לפני כ-630 שנה בסוף תקופת הראשונים - שיש לו ספק ספיקא, שמא בירך ושמא כל יום הוא מצוה בפני עצמה כדעת התוספות (מנחות סו. סד"ה זכר) ודלא כדעת בה"ג, ומועיל ספק ספיקא לברך כי יש אומרים שמצות ספירת העומר היא מדאורייתא, כך דעת הרמב"ם (פ"ז מהלכות תמידין ומוספים הכ"ד) והראב"ה (סימן תקכו) ואולי גם החינוך (מצוה שו), ולהלכה אפילו שלדעת מרן השלחן ערוך (סימן תפט סעיף ב, ו) ספירת העומר בזמן הזה מדרבנן, אומרים ספק ספיקא כדי לברך על ספירת העומר. וצריך ביאור, מה החילוק בין ספירת העומר לברכת מעין שלש שלא אומרים בה ספק ספיקא.

אתיחזק חיובא

טז. בשנת תשס"ז שאלתי את השאלה הזאת את מרן זצ"ל, ויש לי מחברות של השיעורים שמרן היה נותן כאן בבית כנסת הידדים לפני כ-45 שנה, משנת תשל"ד, תשל"ה, וכבר אז מרן אמר על זה דלא עבדינן ספק ספיקא בברכות, ושאלתי אותו מדוע לא עבדינן ספק ספיקא במעין שלש הרי יש אומרים שהיא מהתורה, וכמו בספירת העומר. מרן שמע אותי אבל לא היה בסוגיא, ואני תירצתי לו, שונה ספירת העומר כיון דאתיחזק חיובא, מה שאין כן מעין שלש, יש ספק אם אכל כזית, או ספק אם מברכים על בריה, אבל לא הוחזק החיוב. כך כתבנו ליישב בזמנו, אולם אחרי שנים אנחנו חושבים שהתירוץ הזה לא נכון.

קביעות סעודה

יז. כולם יודעים, מי שקובע סעודה על פת הבאה בכיסנין ואוכל 216 גרם, צריך לברך המוציא וברכת המזון. כך כתב הרב בית דוד⁷ (סימן פב), ששיעור קביעות סעודה הוא 72 דרהם, והעתיקו אותו להלכה מרן החיד"א (בברכי יוסף סימן קסח ס"ק ד, ובמחזיק ברכה אות ו, ובמורה באצבע סימן ג אות צה), וכן כתבו בית מנוחה (דמ"ה ע"א אות טז), הבן איש חי (פרשת פינחס אות יט), וילקוט יוסף (סימן קסח סעיף ו). שיעור דרהם הוא כ-3 גרם, ולפי מחקרים שעשינו אפילו פחות - 2.7 או 2.8 גרם, ומעגלים ל-3 גרם. ואם כן שיעור קביעות סעודה הוא 216 גרם. אדם שחשב לאכול עוגה פחות משיעור קביעות סעודה, וכשהתחיל לאכול הרגיש שהעוגה טעימה, "וירא מנוחה כי טוב" ... ורוצה להמשיך לאכול, מה יעשה? להלכה למרות שבירך בורא מיני מזונות, אם אכל 216 גרם יברך ברכת המזון. יש חכם אחד בדורנו שאומר שבזמנם היו רגילים לקבוע סעודה על 216 גרם, אבל בזמננו רגילים לקבוע סעודה על חלה מתוקה כבר משיעור כביצה - 54 גרם, כגון בחתונות, ולכן האוכל חלה מתוקה בשיעור זה יברך עליה המוציא וברכת המזון, וכך פסק לנו הספרדים. אבל במחילה מכבוד תורתנו, מאיפה הוא יודע מה היה בזמנם, מנין לו שבזמן כל האחרונים הנ"ל לא היו רגילים לאכול חלה מתוקה שיש בה סוכר או דבש, אתה אומר סברא לחלק, ומכח סברא זו אתה פוסק לברך ארבע ברכות של ברכת המזון? אבל צריך לפחד מברכות לבטלה?! הלא אומרים ספק ברכות להקל נגד מרן, וכאן גם המנהג לברך רק על שיעור 72 דרהם, כמו שכתב הכף החיים (סימן קסח סקמ"ה). לכן הלכה לא כדבריו, אלא רק האוכל 216 גרם עוגה או חלה מתוקה מברך המוציא וברכת המזון, ובאופן זה לא יברך על שתיה ששותה באמצע הסעודה. יש אומרים שיטול ידיו בברכה, ויש אומרים שלא לברך, וכמו שכתב הכף החיים (סימן קנח ס"ק י"ג) בשם כמה אחרונים.

לישב בסוכה

יח. מרן זצ"ל בספרו חזון עובדיה על הלכות סוכות⁸ (עמ' קלו) כתב, שאדם שאכל עוגה בשיעור 162 גרם בסוכה יברך לישב בסוכה. מאיפה הגיע השיעור של 162 גרם? יש מחלוקת מהו שיעור של קביעות סעודה, לדעת הרמב"ם (פ"א מהלכות עירובין ה"ט) שיעור קביעות סעודה הוא שלוש ביצים - 162 גרם, וסימנך ששמו של הרמב"ם הוא משה - שלוש אותיות. אולם אנתנו חוששים לדעת רש"י (עירובין ד. ד) שיעור קביעות סעודה הוא ארבע ביצים - 216 גרם, וסימנך ששמו של רש"י הוא שלמה - ארבע אותיות. יש לצרף את דעת הגגת ורדים (האו"ח כלל ד סימן ו), שהאוכל עוגה חייב לברך לישב בסוכה כבר משיעור כביצה - 54 גרם. בא מרן זצ"ל בחזון עובדיה ועשה ספק ספיקא, שמא הלכה כהגגת ורדים שיש לברך לישב בסוכה על כביצה, ואם

7 היה לפני כ-300 שנה, היה רבו של החיד"א. השבוע הוציא את הספר בית דוד במהדורה חדשה ונפלאה, המוציא לאור הביא את הספר הזה לרב אולמן מהעדה החרדית, אני לא מכיר אותו, אבל כך שמעתי, אמר לו הרב אולמן: איך הוא כותב בעיניו, הוא מרבני האשכנזים! אמר לו המו"ל: הרב, הוא לא אשכנזי, אמר לו: בודאי, הוא מוכחמי יון והם אשכנזים, אמר לו: מה פתאום! ענה שלימה התוכח איתו... היה צריך להביא לו ראיות מהמבטא שלו שהוא ספרדי. הוא חשב, לא יכול להיות שככה ספרדי יקשה ויתרץ ויפלפל?... אבל כך היו חכמי סלוניקי, והרב בית דוד היה אחד מהם.

8 ספר נפלא, קשה להאמין שאדם בגיל 86 חיבר את הספר הזה, סוגיות קשות ביותר ממסכת סוכה הרב פתח וביאר שם, והביא ראשונים ואחרונים, קושיות ותירוצים.

תימצוי לומר כדעת החיד"א (בשו"ת חיים שאל ח"א סימן עא) שאין לברך אם לא קובע סעודה, שמה הלכה כהרמב"ם ששיעור קביעות סעודה הוא 162 גרם, ולכן לענין ברכת לישב בסוכה יש לברך לישב בסוכה על 162 גרם. ומרן שם מסביר, שאין לחוש לסב"ל, כיון שיש לסמוך על ספק ספיקא במקום מצוה דאורייתא. והלא שם לא הוחזק החיוב, ואף על פי כן מרן זצ"ל פסק שאומרים ספק ספיקא כי יש צד שהיא דאורייתא, ולפי זה התירוץ שחילקתי בין ספירת העומר למעין שלש "נפל פיתא בבירא".

תירוץ הקושיא

יט. על הקושיא שהקשנו מדוע במעין שלש לא עבדינן ספק ספיקא בברכות, והלא בספירת העומר אומרים ספק ספיקא, מפני שיש אומרים שהיא מן התורה, ודחינו את החילוק בין הוחזק החיוב ללא הוחזק החיוב, על פי מה שביארנו יש לומר שרק כאשר אכל ושבוע משבעת המינים יש אומרים שחייב בברכת מעין שלש מהתורה, ובוה יהיה ניתן לומר ספק ספיקא, אבל כשלא שבע כולם מודים שמעין שלש היא מדרבנן, ועל אופן כזה אמרו דלא עבדינן ספק ספיקא בברכת מעין שלש, כי מן הסתם לא שבע משמונה עשר גרם⁹.

ישיבה בשעת הברכה

כ. אמרנו שאחת הנפקא מינה אם ברכת מעין שלש מהתורה או מדרבנן, האם צריך לשבת כשמברכים מעין שלש או לא. בגמרא (ברכות נא.) אמרו שברכת המזון צריכה עשרה דברים ומהם שצריך לשבת, והתוספות (נא: ד"ה והלכתא בכולהו) כתבו מפי רבי משה אלברט - שזה נלמד מהפסוק "ושבעת" - "ושב עת", כלומר שצריך לשבת בזמן ברכת המזון. וכך כתב המרדכי (סם), ועוד להקת ראשונים. היעב"ץ (במור וקציעה ר"ח ס) כתב כלל, שכפי אופן עשיית המצוה, כך אופן אמירת הברכה, בברכות השבח כמו ברכות החופה, המברך עומד וגם כל הציבור צריכים לעמוד, אלא אם כן הוא זקן או חולה על כסא גלגלים, ובשעת קריאת הכתובה אפשר לשבת, בפרט אצל עדת המרוקאים שמאריכים הרבה... וכן בברכת הלבנה¹⁰ צריכים לעמוד, וכן בברכות המצוות, מצות לולב מקיימים בעמידה, לכן גם בשעת הברכה יש לעמוד, אבל בברכות הנהנין שאדם יושב ואוכל, לכתחילה צריך לשבת בשעת הברכה, אך אין זה לעיכובא אלא למצוה מן המובחר, אולם ברכת המזון כיון שהיא מדאורייתא חובה לברך מיושב, וכמו שכתב הרמב"ם (פ"ד מהלכות ברכות ה"א)... וברכת מעין שלש תלוי אם היא מהתורה או מדרבנן.

מדוע יושבים במעין שלש

9 חכם צריך להודות על אמת, אני מכיר חכמים - אפילו חכמים גדולים - שמתעקשים ונשארים בדעתם. הבאתי לך עשרה ראשונים הסוברים שהמסכה את הקדירה בשבת ומיהר בישולה חייב חטאת, מה אתה מתעקש?!... קבל את האמת ממי שאמרו. מרן זצ"ל חייג אותנו להפיש אחר האמת, כולנו בני אדם וכולנו טועים, רק שלא יטעה הרבה, אם הוא טועה הרבה הוא לא בן אדם...
10 אולי המהלך שאמרת קצת קשה, אבל לא נורא, זו התורה שלנו, מה עושים האברכים בכוללים? מה עושים הרבנים? לומדים גם דברים קשים.
11 על פי הקבלה צריך שהלבנה תהיה נקיה לגמרי מעננים, אבל הלכה כהפשוט שגם אם יש מעט עננים דקים כל ש"איתו לאורה" יש לברך ברכת הלבנה. כתוב (סנהדרין מב.), תנא דבי רבי ישמעאל, אלמלי לא זכו בני ישראל אלא להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש דים, אמר אביי הלכך נימרינהו מעומד. מה הקשר? אלא הפירוש כך, שלא תחשוב שברכת הלבנה היא ברכת הנהנין, מפני שנהנים לאורה, ואז תוכל בשעת הברכה או לשבת או לעמוד, אלא ברכת הלבנה היא ברכת השבח, "להקביל פני אביהם שבשמים פעם אחת בחודש", לכן אמר אביי הלכך נימרינהו מעומד.

כא. אמרנו שהלכה כדעת מרן השלחן ערוך שפסק על פי הרמב"ם שברכת מעין שלש היא מדרבנן, ולכאורה לפי זה לא צריך לשבת כשמברך מעין שלש. אבל פלא, שגם הרמב"ם (הי"ל) וגם מרן השלחן ערוך (סימן קפג סעיף י) כתבו שהמברך ברכת מעין שלש צריך לשבת. בא הגאון מוילנא (סם) ומקשה על השלחן ערוך - אני מרחיב דבריו - הלא מרן פוסק שברכת מעין שלש מדרבנן ואין הוא משווה את ברכת מעין שלש לברכת המזון שבשניהם חובה לשבת? והגר"א נדחק לומר שדין ישיבה בשעת הברכה לא תלוי אם הברכה מהתורה או מדרבנן, אלא אם היא ברכה שצריך לחזור למקום אכילתו ולברך או לא, ולדעת מרן השלחן ערוך (סימן קעח סעיף ה, וסימן קפד סעיף ג) גם על ברכת מעין שלש צריך לחזור למקומו ולברך, ולכן צריך לשבת בשעת ברכתה. אולם דברי הגאון מוילנא קשים, וצריך לעיין הרבה וליישב את דבריו, הלא מרן שם פסק כדעת יש אומרים בתרא, שרק חמשת מיני דגן טעונים ברכה במקומם, ולא שבעת המינים. לכן יש ליישב בפשטות, שיש לשבת בברכת "מעין" שלש כי כשחז"ל תיקנו אותה, תיקנו שתהיה "מעין" ברכת המזון שהיא מדאורייתא, ולכן נתנו למעין שלש דין כמו של דאורייתא שיש לשבת בשעת ברכתה.

מסופק בברכה רביעית

כב. ישנה הלכה דומה, אדם שהתחיל לברך ברכת המזון בליל שבת, והיה עייף ונרדם, ולא יודע אם בירך ברכה רביעית, מביא המגן אברהם (סימן קפד סק"ו) בשם מהר"ש חיון (בשו"ת בני שמואל סימן מב) ומהר"ר הלוי (סימן מד) שיחזור לברך ברכה רביעית מספק, אפילו שהיא מדרבנן, כי מחר או מחרתיים ימהר לכולל, או ימהר לעבודה שלא יקבל קנס, ויותר על ברכה רביעית, לכן נתנו לה תוקף כאילו היא מהתורה ויחזור עליה מספק. אמנם הרמב"ן (שבת כג.) חולק, אבל רואים את הסברא שחכמים נתנו תוקף לברכה ונתנו לה דינים כאילו היא מהתורה, וגם כאן חכמים תיקנו לשבת בברכת מעין שלש כמו בברכת המזון, והטעם מפני שהוא דבר שאפשר לעשותו בנקל.

עניית קדיש וקדושה

כג. אמרנו שאחת הנפקא מינה אם ברכת מעין שלש מהתורה או מדרבנן, אם לענות קדיש או קדושה באמצע ברכת מעין שלש. בקריאת שמע וברכותיה, מפסיקים לקדיש - חמשה אמינים ראשונים, ולקדושה - 'קדוש' ו'ברוך', אבל בתפלת עמידה לא מפסיקים, אפילו המלך שואל בשלמו לא ישיבנו, ואפילו נחש כרוך על עקבו לא יפסיק (ברכות ל:). מה הפירוש? משהו יכול לכונן בתפלה כשנחש כרוך על עקבו? אחר כך יביא לו את המחלה מסין שהגיעה מהנחשים... אלא הכוונה היא שלא יפסיק בדיבור, אבל יכול לנער את הנחש ולהתפלל במקום אחר. לכן העומד בתפלה, עד "המברך את עמו ישראל בשלום" לא יפסיק אפילו לקדיש וקדושה, הוא נמצא בעולם האצילות ומדבר עם הקדוש ברוך הוא. והשאלה מה הדין בברכת מעין שלש. כתב המאמר מרדכי (סימן קד) שבאמצע ברכת מעין שלש יפסיק לקדיש וקדושה, ונמשך אחריו האור לציון (ח"ב פמ"ו אות כג). אולם מרן בייע אומר (ח"א חאו"ח סימן יד) הביא להקת אחרונים - כדרכו בקודש - ובראשם התהלה לדוד (סימן קפג סק"ה), שכולם כתבו שבמעין שלש לא יפסיק לקדיש וקדושה, כדן ברכת המזון. וכך ההלכה, למרות שמעין שלש היא מדרבנן, מכל מקום כיון שהיא "מעין" דאורייתא החמירו בה שלא להפסיק אפילו לקדיש וקדושה.

באפשרותך להאזין בשידור חי לשיעורו השבועי של מרן הרשל"צ שליט"א מביהכנ"ס היזדים כל מוצש"ק. הרב המקדים בשעה 20:30, שיעורו של הרשל"צ בשעה 21:00 וכן ניתן לשמוע גם שיעורים קודמים בקו הליכות "בית מרן" 5293* שלוחה 2

השבוע זכות השיעור "בית מרן" מוקדש:

רחל בת מסעודה - לרפואה שלימה

לכל המעוניין להתברך מפי קודשו של מורינו ורבינו הראש"ל שליט"א בשידור חי בשיעורו השבועי להצלחה לרפוא"ש או לעילוי נשמת יקירכם חייגו: 5290* ניתן לשמוע את השיעור של הראש"ל שליט"א גם בתדרים החדשים של 'באן מורשת' 100.7 fm, 92.5 fm, 90.8fm וב'קול חי' 92.8fm, 93.00fm

העלון להצלחתם של: אדל, אליה, בני מאיה- כל הישועות, אוריא בן מרים- רפואה שלמה, חדוה בת יפה- זיווג הגון, חוה בת רנה פלורה- רפ"ש, חיה שושנה בת שרה- ברירות איתנה, יגל יעקב בן שרונה זיווג הגון, יצחק בן בת שבע- שלום בית, ישראל בן יעל- חזרה בתשובה, לאה בת מרים- רפואה שלמה, מיה בת לאה- חזרה בתשובה, הילה תהילה בת עליזה- רפואה שלמה.

הגאון הגדול רבי ברוך שרגא שליט"א

ראב"ד ירושלים וראש בד"ץ "אור שרגא"

פרשת יתרו

אלא בשבחו של יתרו דיבר הכתוב, שהיה יושב בכבודו של עולם ונדבו לבו לצאת אל המדבר - מקום תוהו, לשמוע דברי תורה. אדם שהיה בכבודו של עולם ויצא למדבר לקבל תורה, בודאי כוונתו לשם שמים, ולכן קבלו אותו.

"בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה באו מדבר סיני" (י"א).

מדוע נאמר 'ביום הזה', לכאורה היה צריך לומר 'ביום ההוא'. אלא אומר רש"י, בכל יום ויום צריך להרגיש כאילו היום קבלנו את התורה, שבכל יום ויום יהיו בעיניך כחדשים. וכיצא בזה נאמר (דברים ו' ו') 'והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום', שלא יהיו המצוות בעיניך כמו מכתב ישן של המלך שכבר לא מתעניינים בו כל כך, אלא בכל יום ויום תרגיש כאילו היום הקב"ה ציוה אותך, כמו מכתב חדש של המלך שכולם רצים לקרוא אותו. וכן נאמר (דברים כ"ז ט') 'היום הזה נתיית לעם לה' אלהיך', ופירש רש"י: "בכל יום יהיו בעיניך כאילו היום באת עמו בבית. לכן בברכות התורה אנחנו מברכים 'נותן התורה', ולא אומרים 'נתן התורה', כיון שבכל יום ויום אנחנו מקבלים את התורה מחדש. מעמד הר סיני היה פעם אחת, אבל קבלת התורה היא בכל יום ויום, כל זמן שהאדם עוסק בתורה בחשק ובהתלהבות והיא חביבה בעיניו כאילו הוא עומד בהר סיני ומקבלה מפי הגבורה. להשיג את ספרי הרב שליט"א בטל' 054-8463077

"וישמע יתרו כהן מדין חותן משה את כל אשר עשה אלוקים למשה ולישראל עמו כי הוציא ה' את ישראל ממצרים" (יה א).

מהו 'כהן מדין', פירשו חז"ל שני פירושים (מכילתא מס' דעמלק א), פירוש אחד שהיה כומר לעבודה זרה, ופירוש שני שהיה שר חשוב במדין. וכן פירש התרגום: 'ושמע יתרו רבא דמדין' - הנשיא של מדין.

והנה, לפי הפירוש הראשון מובן מה באה התורה ללמדנו, לומר שאפילו שהיה אדוק כל כך בעבודה זרה, שהיה כומר ופיטס עגלים לע"ז, בכל זאת עזב את הכל והתגייר. אבל לפירוש שני שהיה שר חשוב, מה באה התורה ללמדנו בזה? ופירש הגאון רבי שלמה גאנצפריד זצ"ל בספר אפריון, כי הנה בגמרא (יבמות כד:) מבואר שאין מקבלים גרים לימות המשיח, וכן בימי דוד ושלמה לא קיבלו גרים. והטעם בזה, כיון שבימות המשיח יהיו ישראל חשובים ביותר בעולם, והיו מלכים אומנים ושרותיהם מניקותין אפים ארץ ישתחוו לך ועפר רגליך ילחכו (ישעיה מט כג), ומי שיבוא להתגייר אינו מתכוין לשם שמים אלא שוה לו להיות חלק מהעם היהודי ולקבל כבוד וגדולה. וכן בימי דוד המלך ע"ה היתה מלכות ישראל חזקה בעולם, שהיו נלחמים בכל אויביהם ומנצחים אותם, ובימי שלמה היו בעושר וכבוד גדול, איש תחת גפנו ותחת תאנתו, ומי שבא להתגייר לא היו מקבלים אותו, כי לא היתה כוונתו לשם שמים אלא לשם כבוד.

ומעתה יש להקשות, מדוע קבלו את יתרו לאחר קריעת ים סוף, הרי כל העמים פחדו אז מישראל, כמו שנאמר (לעיל טו יד-טז) 'שמעו עמים ירגזו חיל אחז יושבי פלשת. אז נבהלו אלופי אדום אילי מואב יאחזמו רעד נמוגו כל יושבי כנען. תפול עליהם אימתה ופחד בגדול זורעך ידמו כאבן', וא"כ מדוע קבלו את יתרו? והתשובה היא, שהמקרה של יתרו הוא שונה, כיון שהיה נשיא או שר חשוב במדין, ואם רצה כבוד וגדולה לא היה צריך לבוא לישראל, את זה כבר היה לו במדין, אלא ודאי התכוין לשם שמים. וכן מצאנו בשלמה המלך ע"ה שגייר את בת פרעה, ושואלת הגמרא (יבמות ע"ג) איך שלמה קבל אותה, הרי לא קבלו גרים בימי שלמה? ומתרצת הגמרא, כיון שהיתה בת מלכים ולא היה חסר לה כלום, ובודאי לא לשם כבוד באה להתגייר אלא לשם שמים, ולכן קבלו אותה. לכן הדגישה לנו התורה שיתרו היה כהן מדין, ללמדנו שכל כוונתו היתה לשם שמים ולא לשם כבוד וגדולה, אדרבא, הוא עזב את כל הכבוד שהיה לו ובא להתגייר, ובודאי התכוין לשם שמים.

וכן נאמר להלן (פסוק ה) 'ויבא יתרו חותן משה ובניו ואשתו אל משה אל המדבר אשר הוא חונה שם הר האלוקים', ופירש רש"י: אף אנו יודעין שבמדבר היו,

אם היורשים רוצים לעשות נחת דוח למת יקבצו עשרה אנשים כשרים ויעשו תיקון לנפטר וזה מועיל לו מאוד מאוד

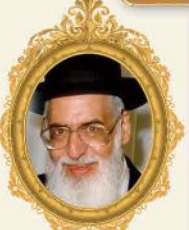
בער"ח הקרוב יערכו אברכי "כולל בית מרן" תיקון נפטרים, לימוד משניות וסיומי מסכת לעילוי נשמת יקירכם

ד"ר בן שלומית   **סתו בת מגי**

גם אתם יכולים לשמוח את נשמת יקירכם! למסירת שמות יקירכם התקשרו: *5290

בעקבות רבותינו הדליקו נר

הגאון הצדיק רבי שבתי אטון זצוק"ל ראש ישיבת "ראשית חכמה"

בליל שישי שעבר - י"ב שבט, חל יום פטירתו של הגאון הצדיק רבי שבתי אטון זצוק"ל, ראש ישיבת ראשית חכמה, וממקימי עולם הישיבות הספרדי.

רבינו נולד בתאריך כ"ב בתשרי (שמחת תורה) התרפ"ו (1925 למנינים), בעיר העתיקה בירושלים, לאביו הגאון הקדוש רבי בן ציון אטון זצוק"ל, שהיה ידוע בשקדנותו העצומה, קדושתו ויראת חטאו. כבר משחר ילדותו התבלט בכשרונותיו הגדולים והתמדתו העצומה בלימוד התורה, ובשאיפותיו הטוהרות לפעול ולעשות מעשים לכבוד הבורא יתברך. עם השנים נכנס ללמוד בבית היוצר הגדול של ישיבת 'פורת יוסף' בירושלים ע"ה"ק. רבינו נשא לאשה את בתו של הגאון המופלא חכם יוסף חיים שרבאני זצוק"ל, בנו של המקובל האלקי חכם יהושע שרבאני זצוק"ל. (בתו השנייה של חכם יוסף שרבני, היתה נשואה לחכם בן ציון אבא שאול זצוק"ל). לאחר נישואיו המשיך רבינו לשקוד על התורה ועל העבודה בישיבת 'פורת יוסף', ובשנת תשי"ד התמנה כרבה של שכונת מלחה - בקעה בירושלים. בתקופה זו היה נועץ עם גדולי הדור של אז, הגרצ"פ פרנק ועוד. בשנת התשי"ז התמנה להיות מנהל רוחני בישיבת פורת יוסף. באותם הימים סדר הלימוד בישיבה היה מסתיים בשעות אחה"צ, ורבינו הוא הגבר הוקם על להקים עולה של תורה, ועודד את הבחורים להישאר וללמוד עד הלילה, והיה מוזיל מכספו לקנות לבחורים מיני תרגימה ומיני מתיקה, ומאז המשיכה המתכונת בלימוד סדר שלישי בישיבת

נכתב ע"י הרה"ג רבי משה והב שליט"א רב מחלבות שטראוס - ישראל זמנהל מחלקת הכשרות והמזון בירוש

פורת יוסף. באותם הימים אף יום וערך את הקובץ התורני "משואות", מתורתם של חכמי הישיבה. בשנת תשכ"ה התחיל רבינו את דרכו בהרבצת התורה מחוץ לכותלי ישיבת פורת יוסף, והגשים את חזונו הגדול להקים ישיבה לצעירים, עם הקמת ישיבת "ראשית חכמה" בירושלים ע"ה"ק. והיה ראשיתך מצער ואחריתך תשגה מאוד. לא קלה היתה דרכו של רבינו, אך למרות כל הקשיים, עמדה זכותו הגדולה בהקמת הישיבה והעמדת לגיונות של תורה, שנים רבות. תלמידיו הרבים המה מעידים את עמלו ויגיעתו בהעמדת התלמידים, בעידודם ובהכוונתם, ובהשפעתו עליהם מתורתו וחכמת יראתו. עם כל גדולתו האישית ורוממותו הרבה. בבחינת "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה". מיוחד היה רבינו בעצם מהותו שהקרינה לכל רואיו את ה"שוית' ה' לנגדי תמיד", מתוך אהבה ויראה. עצם המצאותו בין כותלי ביהמ"ד השפיעה על תלמידיו הרבים מורא שמים, ורצון כביר להיות שותף פעיל בהחדרת והפצת תורה ויראה בעולם. בשנת תשס"ו, יום שישי - ערב שבת שירה, י"ב שבט, נסתלק רבינו לבית עולמו, ונטמן במעלי פניא דשבתא בהשתתפות קהל רב מתלמידיו ושומעי לקחו. והוא בן פ"א שנה בפטירתו.

רבינו הותיר אחריו אלפי תלמידים המאירים מחכמתם ומרביצים תורה ויראה בכל מקום שנמצאים, בארץ ובעולם. ממשיך את דרכו בהנהגת הישיבה בנו הגאון הגדול רבי בן ציון אטון שליט"א. חתנו הרה"צ רבי שמעון זיאת שליט"א המשמש כמנהל רוחני בישיבה, ואת חתנו הרה"ג רבי שלמה חנניה שליט"א ראש מוסדות "עליית בית חנניה". לאחר הסתלקותו הוציאו את תורתו בספרים "ראשית דעת" - על עבודת התורה, ו"רוח חכמה". זכותו וזכות תורתו ויראתו תעמוד לכל תלמידיו, ולבני ישיבתו הרמה, ולכל כלל בית ישראל. אמן.

העלון להצלתה של: נועה בת איילת - רפואה שלמה, נועה בת מיה - כל הישועות, עזרת ציון בן חנה - זיווג הגון, שולמית בת מזל זיווג הגון, שלומית בת שרה - זיווג זיווג הגון, שרגא פייל בן רמה - כל הישועות, שרה בת ציפורה - נחת מהילדים, שרה בת נרדה - בריאות וכל הישועות, תהילה כוניהל בת רונית - אריכות ימים, ברכה בת שרה - רפואה שלמה, הודיה בת יעל - הצלחה בכל.

הרה"ג רבי ישראל לוריא שליט"א
בפינתו הקבועה ברדיו קול חי בתוכניתו של הרב בן לולו
כל יום ה' בשעה 13:30

שהרי שזכר פטור במתה מחמת מלאכה.
להלכה: אם השוכרים לא פשעו בשימוש המזגן וכל מה שיתקלקל זה מחמת
ההשתמשו בו, יהיו פטורים השוכרים מלשלם לבעל הבית.

שאלה: שאלה מי שהיה לו שמחה והביא פועלים יהודים וגם גוי שיעבדו שם, ובעל
השמחה בקש מאחד העובדים היהודים שייקח עמו את היין הפתוח כדי שהגוי
לא יגע ביין (שלא יאסר ביין נסך) ואותו עובד שכח לקחת את היין והגוי נגע ביין
ואסרו האם יכול בעה"ב לתבוע את העובד?

תשובה: לכאורה היה נראה לומר שודאי שיכול לתבוע אותו שהרי אדם מועד
לעולם בבא קמא כ"ו. ואפי" שמה שלא לקח זה היה בשוגג אפי"ה יהיה חייב לשלם.
וכמו שיש מקרה דומה לזה בשו"ע חושן משפט סימן שפ"ה סעי' א' המזיק
את חברו בהזיק שאינו ניכר כגון שעירב יין נסך ביינו, מן התורה הוא פטור רק
שחכמים קנסו אותו ע"כ ולפ"ז בנדון דידן נחייב את אותו עובד, אבל להלכה יש
לדחות סברא זו ולפטרו משום שמה שהשו"ע חייב זה דווקא במקרה שהזיקו
ממש בידיים משא"כ אצלנו הוא רק גרם להזיק ולא הזיק ממש בידיים וקי"ל גרמא
בניזקין פטור.

להלכה: פטור מלשלם ולא יכול בעה"ב לחייבו על כך.

ניתן לשמוע כל יום 3 דקות של הצלחה יומית *5293 שולחה 5

שאלה: משפחה ששוכרים דירה ובזמן שנכנסו לדירה המזגן היה עובד כמו שצריך,
ובהמשך הזמן שגרו שם נהרס המזגן, ובעל הדירה רוצה לחייב את אותם שוכרים
על המזגן האם נכון הדבר?

תשובה: באופן שהשוכרים השתמשו במזגן לא כדרך שמשתמשים בו ולכן הוא
נהרס, פשיטא שיהיו חייבים לשלם עליו שהרי הם פשעו ובפשיעה חייבים בכל
מה שהזיק. אבל בנידון דידן מדובר שהשתמשו בו כדרך ולא עשו איזה דבר
שאמור להרוס את המזגן.

ולכאורה נראה לומר שיהיו חייבים שהרי טענתו של בעל הבית טענת אמת
שהוא הביא להם מזגן טוב במאה אחוז ולכן הם חייבים להחזיר את המזגן כמו
שהיה עובד. אבל להלכה נראה לומר אחרת דאיתא במשנה בבא מציעא בדף צג.
ארבעת השומרים הם שומר חנים השואל נושא שכר והשוכר שומר חנים נשבע
על הכל שואל משלם את הכל ונושא שכר {והשוכר} חייבים בגנבה ואבדה.

מדברי המשנה הללו למדים שכל מה שחייב שוכר זה דווקא בגנבה או באבדה
אבל אם מתה מחמת מלאכה פטור, וכך פסק הרמב"ם פרק א מהלכות שכירות
הל' ב' וכן הרי"ף שם ושאר הראשונים וכן הטור ומרן השו"ע בחוש"מ סימן ש"ג
סעי' ג' יע"ש. ולפ"ז השוכרים יהיו פטורים על המזגן שהרי המזגן התקלקל מחמת
מלאכה שהשתמשו בו, וממילא לא יכול המשכיר לתבוע מהם תשלום על כך

הרב אברהם דניאל שליט"א
רב במקדק הליכות "בית מדרש"

אקטואליה בהלכה

לן בכללי הפסיקה שבכל מקום שהביא מרן השו"ע דעה בסתם ואח"כ כתב ויש
אומרים או ויש אוסרים וכדומה דעתו לפסוק להלכה כדעת הסתם בין להקל בין
להחמיר, וא"כ בימים קרים שיש צער לישיב בקור מותר לומר לגוי להדליק את
המזגן שזו מלאכה מדרבנן וזה אף שאין הקור גדול מאוד.

שאלה: אדם ההולך בשבת ברחוב שיש שם מצלמות אבטחה וכדומה המצלמות
את העוברים ושבים האם מותר ללכת דרך הרחוב שהוא או שצריך ללכת בדרך
אחרת כדי שלא לעבור על איסור שבת?

תשובה: כידוע שאיסורי שבת זה דווקא כשמתכוון לעבור איסור, אבל כשאינו
מתכוון לאיסור, הדבר תלוי אם הוא איסור תורה או דרבנן, באיסור תורה - אסור
מדרבנן, ובאיסור דרבנן - ולא אכפת לו - מותר, וא"כ בנידון זה שכל האיסור הוא
מדרבנן משום שאין כאן הבערת גחלת וכדומה כמו הדלקת אור, ולכן מותר
לעבור שם דהוא פסיק רישא מדרבנן דלא אכפת ליה, ועיין עוד מה שכתב בזה
מרן מלכא בספרו חזון עובדיה (שבת ו' עמוד קנ"ז).

שאלה: האם מותר לומר בשבת לגוי להדליק את המזגן?

תשובה: הנה ידוע שאמירה לגוי שבות, כלומר שאסרו חכמים לומר לגוי לעשות
מלאכה בשבת לצורך ישראל, ואפילו מלאכות שהם מדרבנן,
אומנם יש מקומות שהתירו חכמים לומר לגוי לעשות איסורי תורה
כגון: לצורך חולה שאין בו סכנה ונפל למשכב, ויש מקומות שלא התירו לומר
לגוי לצורך ישראל אלא איסור דרבנן כגון שיש שם מקצת חולי, או לצורך מצווה
או צורך הרבים,

וכן אם זה לצורך גדול, כמבואר בשו"ע (סימן ש"ז סעיף ה') וזה לשונו:

"דבר שאינו מלאכה ואינו איסור לעשותו בשבת אלא משום שבות, מותר לישראל
לומר לאינו יהודי לעשותו בשבת, והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהי צריך לדבר
צורך הרבה או מפני מצווה"

ואף שהביא שם את דעת התוספות במסכת גיטין (ח':) שאוסרים, הא קיימא

פינת בריאות
אתם שואלים והמומחים עונים במייל:
betmaran1234@gmail.com

דלקת גרון

דלקת גרון

מה גורם למחלה? זיהומים ויראליים (נגיפיים) של דרכי הנשימה העליונות הם
הגורם העיקרי לדלקת גרון. גם מחלת הנשיקה, הנגרמת אף היא מנגיף, יכולה
לבוא לידי ביטוי בדלקת גרון. רק במיעוט מהמקרים גורמים חיידקים למחלה:
הם אחראים למחלה אצל פחות משליש מילדי בית הספר החולים בדלקת גרון,
ובמבוגרים מדובר בשיעור נמוך הרבה יותר. החיידק העיקרי הגורם לדלקת גרון
הוא סטרפטוקוקוס A.

מהם התסמינים של דלקת גרון? התלונות העיקריות הן כאבי גרון וקושי בבליעה.
לפעמים יש גם חום. תסמינים נוספים של דלקת גרון ויראלית (נגיפית) הם נזלת,
שיעול, דלקת עיניים, צרידות. אם הגורם למחלה הוא חיידק הסטרפטוקוקוס, יש
סיכון רב יותר לחום גבוה, להגדלת בלוטות הלימפה ולכאבי בטן. ייתכנו גם גם
הקאות וכאבי ראש.

האם זה מסוכן? דלקת גרון ויראלית אינה מסוכנת ולרוב חולפת מעצמה. גם
דלקת גרון חיידקית חולפת בדרך כלל מעצמה בתוך ימים ספורים, אך מחלה
שאינה מטופלת עלולה לעיתים רחוקות לגרום לסיבוכן מקומי (כמו אבסס סביב
השקדים) או לסיבוכן מאוחר ונדיד שנקרא קדחת השיגרון. טיפול אנטיביוטי מונע
את הסיבוכים האלה.

מתי חייבים לגשת לרופא? כמו בכל מחלה, גם בדלקת גרון המצב הכללי מנמיך
את מידת הדחיפות. חום גבוה לצד הפרעות בבליעה או בפתיחת הפה, חוסר
יכולת לשתות, הקאות, התייבשות, ריור (משום שקשה לבלוע אפילו רוק) קוצר נשימה,
קושי להזיז את הצוואר - כל אלה מחייבים לפנות בדחיפות לרופא.

מהו הטיפול? לדלקת גרון שנגרמה מנגיפים אין כל טיפול חוץ מאשר טיפול תומך
באמצעות תרופות שמפחיתות את החום ומשככות כאבים. ניתן להקל על כאב
הגרונ באמצעות סוכריות שמכילות חומר מאלחש, ויש האומרים שמרק הענוף של
סבתא הוא הטיפול האולטימטיבי. לדלקת גרון סטרפטוקוקלית (חיידקית) הטיפול
הוא פניצילין (רפאן) למשך 10 ימים, וגם במקרה הזה ניתן להסתייע בתרופות
שמשככות כאבים ומפחיתות את החום כדי לשפר את ההרגשה הכללית.

זו מחלה מידבקת? זו בהחלט מחלה מידבקת. מחוללי המחלה נישאים בקלות
באוויר בטיפות זעירות (ריסס), ולכן עישוש, שיעול ומגע ידיים (שנגעו קודם לכן באף,
בפנים או במישהו או במישהו חולים) עלולים להעביר את הנגיפים או את החיידקים
מאדם לאדם. במקרים של זיהום בסטרפטוקוקוס A ניתן להקטין מאוד את סכנת
ההדבקה באמצעות טיפול אנטיביוטי. למעשה, מי שמטופל באנטיביוטיקה
נחשב למי שאינו יכול להדביק את סביבתו הקרובה כבר בחלוף 24 שעות מהרגע
שבו נטל את מנת האנטיביוטיקה הראשונה.

העלון להצלחתם של: שישכר דוב בן אסתר צירל- נחת ובריאות, מוריס בן מנדה רפ"ש, מרים בת לובה- נחת מהילדים, פערל בת מלכה- בריאות והצלחה, יסל בת פינגא רחל- זיווג הגון, יוסף
בן שרה לביה- ברכה והצלחה, אילה בת שרה- זיווג הגון, שרגה יאיר בן נחמה- הצלחה בלימודים, חגית שירה בת רחל- זיווג הגון, יאיר בן מלכה- רפואת הנפש והגוף, זוהר בן מול- זיווג הגון.

להיות עם האמונה

הרב הגאון רבי יעקב לוגאסי שליט"א
רב מדרשי"ת 'בית מרן' ומחבר סדרת הספרים "נר לרגלי" ועוד...

אין לי משלי כלום

בתפילה אנו משבחים את משה רבינו "עבד נאמן קראת לו". בתורה יש פסוקים - "בכל ביתי נאמן הוא" ו"משה עבד ה'", וכשנצטרפם נקבל "עבד נאמן". מדוע דווקא התואר הזה הולמו ביותר?

משה רבינו ידע בברור שכל חוכמתו וכוחו באותות ובמופתים נוראים באו מהקב"ה. הכל קבלנו ממנו, "כל מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש קיבל ממושה רבינו"; הגמרא אומרת כמה פעמים "משה שפיר קאמרת" כי ניצוץ שלו נמצא בכל תלמיד חכם. "משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע", כל תורתנו באה ממושה רבינו, כל אמונתנו באה ממנו, כל הדרכים בעבודת ה' הגיעו ממנו. משה רבינו הוא הצינור שהעביר לנו את תכליתנו בעולם. הוא נתן לנו את התורה שבכתב, שגם התורה שבעל פה בנויה עליה. כל התלמוד, כל המדרשים, כל ההלכות, כל דברי ה'זוהר' הקדוש והאריז"ל, כל הראשונים והאחרונים נובעים ממושה רבינו.

ועם כל זאת הוא ידע ש"אני בסך הכל צינור, אני כלום". עד היכן הגיעה שפלותו? חז"ל אומרים שיש ארבעה מיני מצורעים, ואין מי שנפשו שפלה עליו יותר מהמצורע, ואילו נפשו של משה רבינו הייתה שפלה מכולם - "והאיש משה ענו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה". משה רבינו חש "מה שקנה עבד קנה רבו", אין לי כלום משלי, הכל זה מאת בורא העולם.

מה משמעות המילה "נאמן"? לא לקחת לעצמי מאומה, לא כסף ולא כבוד. כל

מועשי משה רבינו היו לשם שמיים. ההכרה שהייתה לו בעבודתו, שמה שקנה עבד קנה רבו, אינה רק ידיעה שכלית, אלא היא באה לידי יישום בפועל. משה רבינו יישם את הידיעה הזאת, ולכן לא נהנה כלל מהמציאות שהוא המעביר את כל השפע, לא נהנה משום 'טיפת' כבוד או ממון.

יש שיודעים בהכרתם ש"אני כלום, והכל זה הקב"ה", אבל כשזה בא למעשה בפועל, מגיע לכבוד ולכסף, זה כבר סיפור אחר... ואילו משה רבינו היה בהכרה שהוא עבד לקב"ה והוא רק מעביר, וזכה ליישם זאת באמונתו בפועל, בכך שלא נהנה כלל מכבוד ומכסף, וחי עם ידיעתו בתכלית האמיתות, שאני רק מעביר את רצון ה' לעם ישראל.

כתוב בת'יקוני זוהר', שמושה הוא ראשי תיבות "מה שהיה הוא שיהיה". משה רבינו שהנהיג אותנו בעבר, הוא זה שינהיגו בעתיד. מובא במדרש שהקב"ה בכה עליו בשעת פטירתו ואמר "מי יקום לי עם מרעים, מי יתייצב לי עם פועלי און" - לא יהיה לי מנהיג כמוהו, שיכול לעמוד בפני כל המקטרגים והמטשטשים כדי לעצור את הגורות מעם ישראל. כשהקב"ה אמר לו "הרף ממני ואשמידם... ואעשך לגוי גדול", מספר המדרש שתגובת משה הייתה: "ממותו אלף משה ולא תיפול אחת מציפורנם של אחד מבני ישראל ארצה!". זהו 'רעיא מהימנא', המנהיג הנאמן שהוציאנו ממצרים, ונתן לנו את התורה.

ניתן לשמוע כל יום 5 דקות של אמונה יומית *5293 *שלוחה 3

אתגרים בחינוך

הרב אברהם ברזילאי שליט"א
יו"ר מרכז אתגרים בחינוך ומגיש התכנית קירות שקופים ברדיו 'קול ה'

להתענג על ה'

רבים ההורים המבקשים לזכות לבנים תלמידי חכמים. הם משקיעים הרבה מאוד כסף בחינוך טוב, בחוגי העשרה, בהצמדת אברך פרטי בשעות הערב ומתרוצצים מסיביב לשעון ממאבחן א' למאבחן ב' רק כדי שבסופו של תהליך יזכו להכניס תחת החופה בחור שכל עולמו הוא ד' אמות של הלכה. אין מה לומר. אכן אנחנו - שומרי המצוות - ציבור ערכי ומשקיען שכל הנראה אין כדוגמתו בכל העולם! אם כן נשאלת השאלה, מדוע זה לא ממש מצליח... מדוע למרות כל ההשקעה, המאמצים, הדמעות והיזע, רבים החללים הנופלים בדרך, מי בחברה רעה, ומי בטכנולוגיה מושחתת, מי בתאוות העולם הזה ומי בסתם בטלה כללית. להיכן מתאדה כל ההשקעה ומדוע איננה מניבה פירות בטוחים ובשפע?.. ובכן לא בטוח שאני יודע את התשובה המלאה אך שווה להתבונן במה שכתוב במדרש (תנחומא שמיני, יא): מעשה בחסיד שהיה לו אב שיכור. מעת לעת הוזעק החסיד מביהמ"ד לפינת הרחוב כדי להוביל את אביו המתנדוד לביתו ולהצילו מידי הפוחזים שזרקו עליו חצץ בלעגם לשיכור הכפר. "תשמע אבא, באמת קשה לי עם הבושות הללו. הנה הצעתי: מכאן ואילך אין לך צורך לצאת מהבית. אני אשלח לך מידי יום מגוון ינות עד פתח הבית - לפחות אמנע מהבושות...". האב הסכים, הידיים נלחצו וההסכם יצא

לפועל תמידין כסדרן. יום אחד ירד גשם זלעפות, החסיד מיהר לתלמודו והנה לפתע הוא רואה שיכור מוטל בשלולית בון, רפש מכסה את פניו והוא מקיא לתוך השלולית בה הוא שקוע. אמר לעצמו: "אלך ואקרא לאבא. אראה לו איך הוא נראה כשהוא שיכור..." מיהר לביתו ומצא את אביו בשעת פקחותו. הביא אותו מהר לזירה, "הנה אבא, תראה איך אתה נראה כשאתה שותה" האבא עמד המום לכמה שניות ואז ניגש בצעד מהיר אל השיכור, ניער את כתפו ושאל כממתיק סוד: "תגיד, איפה מצאת כזה יין טוב?..." פני החסיד חפו "אבא, הבאתי אותך לכאן כדי שתירתע ותבין כמה רע הוא היין עבורך" הביט האב על בנו ואמר: "בני, בחיי, אין לי תענוג אלא זה!" זה גם הסוד בחינוך. אנחנו יכולים להמשיך ולהטיף לילדים בלי סוף, לרשום לחוגים, להעמיס שיעורים, לפתוח 'מתמידים' ולרתום במבצעים אבל אנו שוכחים כי העיקר חסר מן הספר ולעיקר הזה קוראים תענוג. לא, לא מדובר בתענוג של ממתקים, גם לא של משחקים. מדובר על תענוג של יין. של טעם. "והערב נא ה' אלוקינו את דברי תורתך בפנינו" - אין תענוג בלי הבעת הערכה, אין תענוג בלי מילה טובה ואין תענוג בלי טפיחה על השכם. ואם יש תענוג, אזי כל הקשיים מתגמדים. אפילו קושי כהתבוססות בבון לא ייחשב בעיניו לבלום. הבה נעניק הערכה ואהדה עד שיאמר הבן על התורה "בחיי, אין לי תענוג אלא זה!".

בשם כל ישראל פרויקט הקטורת הארצית

כל עם ישראל: גברים, נשים וילדים מתאחדים כולם וקוראים יחד בכל יום את פרשת הקטורת (מלבד התפילות) לביטול הגזרות ולמען גאולת עם ישראל ובפרט כל שיעורי התהילים של תינוקות של בית רבן ילדי ישראל הקדושים יקראו כולם יחד בקול גדול את פרשת הקטורת אשר בכוחה לעצור המגפה ולבטל כל כוחות הטומאה כולנו יחד כאיש אחד נעשה נחת רוח ליוצרנו ובוראנו וישמע ה' את תפילתנו ונזכה לגאולה השלמה במהרה בימנו אמן ואמן

ניתן להשיג: 'בית מרן' *5290

העלון להצלתם של: משפחת משיח - חזרה בתשובה, עדנה בת חיה - רפואה שלמה, רועי בן גלי - הצלחה בכל, טימור בת אביטל - כל הישועות, יהושע בן דוד - ברכה והצלחה, רחל בת ציפורה - זיווג הגון, רחל שבע בת מאיריה - יראת שמים, שמחה בת חנה ויעקב בן יוכבד - שלום בית, גילה בת דינה - רפואה שלמה, נעמה נעימה בת דינה - הצלחה בכל.

ניתן לצפות בהילולא בשידור חי
באתר המוסדות: aterett.co.il

ההילולא המרכזית היזכרת

עם גדולי ישראל שליט"א

- מרן הראשל"צ הגאון הרב יצחק יוסף שליט"א
- מרן הראשל"צ הגאון הרב שלמה משה עמאר שליט"א
- הגאון הרב דוד יוסף שליט"א • מורנו הרב חיים רבי שליט"א
- בנש"ק הגה"צ משה אבוהצירא שליט"א
- בנש"ק הגה"צ מאיר אבוהצירא שליט"א

ההגולה
הגדולה

אי"ה ביום ראשון כ"ח שבט תש"פ
23 בפברואר 2020
פתיחת שערים: 18:30

ארוח כבוד:
הרב אריה דרעי שליט"א

יו"ר התנועה הקדושה
ופטרוח המוסדות

ענק הזמר:
מייקל
טסה
ותזמורת
אנדלוסית עם
22 נגנים

חפשו "ההילולא"
בכל עמדות
קהילות ונדרים
ברחבי הארץ

055-6688007
055-6688008

1700.700.770

מחיר כרטיס:
100 ש"ח לוושי
במשך 12 חודשים